

Bilten Europski poslovi u Hrvatskome saboru mjesečna je publikacija koju objavljuje Odjel za europske poslove. Bilten daje pregled europskih poslova u Saboru koji proizlaze iz članstva Republike Hrvatske u Europskoj uniji.

Hrvatski sabor, kao nacionalni parlament države članice Europske unije, sudjeluje u procesu donošenja odluka na europskoj razini putem nadzora nad aktivnostima Vlade u institucijama Europske unije te izvršavanjem ovlasti dodijeljenih nacionalnim parlamentima Ugovorom iz Lisabona.

AKTIVNOSTI ODBORA ZA EUROPSKE POSLOVE

Odbor za europske poslove obavlja europske poslove u skladu sa Zakonom o suradnji Hrvatskoga sabora i Vlade Republike Hrvatske u europskim poslovima i Poslovníkom Hrvatskoga sabora.

Sjednice Odbora

2. sjednica, održana 20. kolovoza 2024., na kojoj je Odbor raspravljao o **Izvješću Vlade Republike Hrvatske o kandidatkinji Republike Hrvatske za članicu Europske komisije, u mandatnom razdoblju od 2024. do 2029.**

Sjednica je održana u skladu s člankom 11. Zakona o suradnji Hrvatskoga sabora i Vlade Republike Hrvatske u europskim poslovima prema kojem Sabor nadzire djelovanje Vlade u postupku predlaganja kandidata Republike Hrvatske za Europsku komisiju, Sud, Opći sud, Revizorski sud i Upravno vijeće Europske investicijske banke. Vlada Saboru podnosi izvješće o kandidatu kojim predlaže kandidata iz Hrvatske za instituciju ili tijelo Europske unije. Odbor za europske poslove nakon saslušanja kandidata donosi mišljenje o izvješću Vlade koje Vlada mora uzeti u obzir pri donošenju konačne odluke o kandidatu. Ako Vlada ne prihvati mišljenje Odbora, o tome, uz obrazloženje, pisanim putem obavještava Sabor.

Izvješće o kandidatkinji Republike Hrvatske uvodno je obrazložio predsjednik Vlade RH Andrej Plenković istaknuvši dosadašnji rad Dubravke Šuice kao potpredsjednice Europske komisije zadužene za demokraciju i demografiju, područja koja su se pokazala od ključne važnosti za Europsku uniju. Potpredsjednica Komisije se u svojem predstavljanju osvrnula na

najvažnije projekte na kojima je radila u dosadašnjem mandatu, kao i na očekivanja od sljedećeg mandatnog razdoblja.

Nakon provedene rasprave, Odbor za europske poslove je većinom glasova prihvatio Izvješće o kandidatkinji Republike Hrvatske za članicu Europske komisije u mandatnom razdoblju od 2024. do 2029., čime je podržao kandidaturu Dubravke Šuice za novi mandat u Komisiji. Uzimajući u obzir mišljenje Odbora, Vlada će donijeti konačnu odluku o kandidatkinji, nakon čega će uslijediti razgovor kandidatkinje s predsjednicom Komisije Ursulom von der Leyen i saslušanje u nadležnom odboru Europskoga parlamenta. Imenovanje nove Europske komisije očekuje se tijekom listopada u Europskome parlamentu.

IZRAVNO DOSTAVLJENI DOKUMENTI EUROPSKE UNIJE

Prema odredbi Protokola br. 1 o ulozi nacionalnih parlamenata u Europskoj uniji, institucije Unije izravno dostavljaju nacionalnim parlamentima sve prijedloge obvezujućih zakonodavnih i nezakonodavnih akata kao i druge neobvezujuće akte.

Ured za međunarodne i europske poslove dnevno objavljuje izravno dostavljene dokumente na mrežnoj stranici Hrvatskoga sabora u rubrici Postupanje s dokumentima EU-a, s pratećim informacijama o: oznaci akta, postupku donošenja, datumu dostave i roku za provjeru načela supsidijarnosti, stajalištu Republike Hrvatske, obrazloženom mišljenju i političkom dijalogu, području politika kojemu dokument pripada te nazivu inicijative iz programa rada Komisije.

U razdoblju od **1. do 31. kolovoza 2023.** institucije Europske unije izravno su dostavile Hrvatskome saboru **ukupno 30 pravnih akata na hrvatskome jeziku**, od toga 21 prijedlog obvezujućih akata u zakonodavnom i nezakonodavnom postupku i 9 neobvezujućih pravnih akata.

Izravno dostavljeni prijedlozi akata u zakonodavnom postupku

Prijedlozi akata u zakonodavnom postupku obuhvaćaju prijedloge uredbi, direktiva i odluka koje u redovnom ili posebnom zakonodavnom postupku donose institucije Europske unije.

U postupku donošenja zakonodavnih akata koji su u podijeljenoj nadležnosti između Europske unije i država članica, nacionalni parlamenti sudjeluju provjerom poštovanja načela supsidijarnosti u roku od osam tjedana od objave akta na službenim jezicima Unije.

Radi lakšeg praćenja izravno dostavljenih prijedloga zakonodavnih akata, akti su razvrstani prema nadležnostima odbora u Europskom parlamentu.

Pregled izravno dostavljenih dokumenata Europske unije u zakonodavnom postupku u razdoblju od 1. do 31. kolovoza 2024.

PRORAČUNI

Oznaka akta	Naziv prijedloga zakonodavnog akta	Datum dostave Rok za supsidijarnost
<u>COM (2024) 325</u>	Prijedlog ODLUKE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o mobilizaciji Fonda solidarnosti Europske unije radi pružanja pomoći Italiji, Sloveniji, Austriji, Grčkoj i Francuskoj u vezi sa šest prirodnih katastrofa koje su se dogodile 2023.	27. 8. 2024. ...

INFORMACIJA O POLITIČKIM SMJERNICAMA ZA SLJEDEĆU EUROPSKU KOMISIJU 2024. – 2029.

Europski parlament (EP) je 18. srpnja 2024. u tajnom glasovanju sa 401 glasom „za“ ponovno je izabrao Ursulu von der Leyen za predsjednicu Europske komisije (EK) u sljedećem petogodišnjem institucijskom ciklusu (Odluka EP-a o izboru Ursule von der Leyen kao predsjednice Komisije za mandat od 1. studenoga 2024. do 31. listopada 2029.)

Uoči glasovanja, u skladu sa čl. 2. Okvirnog sporazuma o odnosima između EP-a i EK i čl. 128. Poslovnika EP-a, von der Leyen je zastupnicima predstavila svoje Političke smjernice za sljedeću EK 2024.-2029. pod naslovom „Izbor za Europu“ (engl. Europe's Choice).

U Političkim smjernicama za sljedeću EK iznosi se vizija jače Europe koja donosi prosperitet, štiti ljude i brani demokraciju; koja osigurava socijalnu pravednost i podupire građane; koja ostaje predana ciljevima Europskog zelenog plana s pragmatizmom, tehnološkom neutralnošću i inovacijama.

U novom institucijskom ciklusu naglasak će biti na pojednostavljenju te će svaki povjerenik biti zadužen za smanjenje administrativnog opterećenja i pojednostavljenje provedbe. Nova Komisija bit će usredotočena na ulaganja u cilju provedbe zelene, digitalne i socijalne tranzicije.

S obzirom na novu geopolitičku stvarnost, sve politike EU-a razmotrit će se kroz prizmu sigurnosti. Komisija će nastaviti promicati europski način života. Regije će ostati okosnica rada Komisije. Mladi će biti u središtu pažnje te će svi povjerenici u prvih 100 dana mandata organizirati prvi krug dijaloga o politikama za mlade. U prvih 100 dana mandata EK će predstaviti novu viziju za poljoprivredu i hranu s ciljem osiguravanja dugoročne konkurentnosti i održivosti europskog poljoprivrednog sektora. Gospodarska sigurnost i gospodarska diplomacija bit će prioritete EK. U prvih 100 dana mandata EK će predstaviti svoje revizije politike prije proširenja, s naglaskom na pojedinačnim područjima, kao što su vladavina prava, jedinstveno tržište, sigurnost opskrbe hranom, obrana i sigurnost, klimatske promjene i

3

energetika, migracije, a u širem smislu i socijalna, gospodarska i teritorijalna konvergencija. Predložit će povećanje kapaciteta Europe za djelovanje, s novim formatima i procesima odlučivanja, među ostalim za širu Uniju.

U Političkim smjernicama navedeno je sedam prioriteta djelovanja:

- 1. Novi plan za održivi napredak i konkurentnost Europe,**
- 2. Novo doba za europsku obranu i sigurnost,**
- 3. Potpora ljudima, jačanje europskih društava i europskog društvenog modela,**
- 4. Održavanje (europske) kvalitete života: sigurnost opskrbe hranom, voda i priroda,**
- 5. Zaštita europske demokracije i očuvanje europskih vrijednosti,**
- 6. Globalna Europa: iskorištavanje europske snage i partnerstva,**
- 7. Zajedništvo i priprema Unije za budućnost.**

1. Novi plan za održivi napredak i konkurentnost Europe: predlaže se novi europski plan napretka kako bi se olakšalo poslovanje i produbilo jedinstveno tržište; donio plan za čistu industriju radi dekarbonizacije i smanjenja cijena energije; pretvorilo istraživanje i inovacije u okosnicu gospodarstva; povećala produktivnost širenjem digitalnih tehnologija; povećalo ulaganja u održivu konkurentnost; riješili problemi nedostataka vještina i radne snage.

- olakšavanje poslovanja i produbljivanje jedinstvenog tržišta:

- lakše i brže poslovanje u Europi: svaki povjerenik bit će zadužen za smanjenje administrativnog opterećenja i pojednostavljenje provedbe (podnošenje godišnjeg izvješća o napretku nadležnom odboru EP-a); uvode se dijalozi o provedbi s dionicima; preispitivanje cijele pravne stečevine te, prema potrebi, iznošenje prijedloga za pojednostavljenje, konsolidaciju i kodifikaciju zakonodavstva; razmatranje nacionalnih propisa koji otežavaju poslovanje u državama članicama;

- stvaranje pogodnijeg okruženja za inovatore i inovativna poduzeća (smanjenje troškova neuspjeha inovacija);

- veća potpora malim i srednjim poduzećima (jačanje konkurentnosti; bolji pristup financijama);

- revizija Međuinstitucijskog sporazuma o pojednostavljenju i boljoj izradi zakonodavstva;

- nastavak rada na dovršetku jedinstvenog tržišta u sektorima kao što su usluge, energetika, obrana, financije, elektroničke komunikacije i digitalizacija;

- novi pristup politici tržišnog natjecanja koja će biti više usmjerena na zajedničke ciljeve i poticajnija za širenje poduzeća na globalnim tržištima, uz jamčenje jednakih uvjeta;

- donošenje plana za čistu industriju u prvih 100 dana mandata (nastavak provedbe ciljeva utvrđenih u Europskom zelenom planu, osobito provedba postojećeg pravnog okvira za 2030.)

- osiguravanje pristupa jeftinoj, održivoj i sigurnoj opskrbi energijom i sirovinama;

- uključivanje cilja smanjenja emisija za 90% do 2040. u Europski zakon o klimi;
- Akt o ubrzanju dekarbonizacije industrije (potpora poduzećima tijekom tranzicije);
- poboljšanje funkcioniranja energetskog tržišta (smanjenje cijena, daljnji odmah od fosilnih goriva, jačanje zajedničke nabave goriva) i uspostava istinske energetske unije;
- povećanje ulaganja u infrastrukturu i tehnologije čiste energije i nova partnerstva za čistu trgovinu i ulaganja;
- aktivacija i proširenje europskog mehanizma za agregaciju potražnje kako bi se osim plina obuhvatio vodik i kritične sirovine;
- zadržavanje vodeće uloge Europe u međunarodnim pregovorima o klimi, globalna klimatska i energetska strategija uoči COP 30 2025., jačanje zelene diplomacije;
- Uredba o jedinstvenom digitalnom sustavu za rezervaciju i izdavanje karata za prekogranično putovanje vlakom;

- kružnije i otpornije gospodarstvo (prijelaz na održiviji obrazac proizvodnje i potrošnje):

- novi Akt o kružnom gospodarstvu (poticanje potražnje za sekundarnim materijalima i stvaranje jedinstvenog tržišta otpada);
- novi paket za kemijsku industriju (pojednostavljenje Uredbe REACH);
- Akt o kritičnim lijekovima (smanjenje ovisnosti o kritičnim lijekovima i sastojcima);
- dovršetak europske zdravstvene unije (diversificirani lanci opskrbe, pristup najnaprednijim metodama liječenja, otporniji zdravstveni sustavi o strateške zalihe ključnih lijekova);
- povećanje rada na preventivnoj zdravstvenoj zaštiti (mentalno zdravlje, kardiovaskularne bolesti, liječenje degenerativnih bolesti, istraživanje autizma);
- u prvih 100 dana mandata EK će predložiti europski akcijski plan za kibernetičku sigurnost bolnica i pružatelja zdravstvene zaštite;

- povećanje produktivnosti širenjem digitalnih tehnologija:

- jačanje provedbe donesenog digitalnog zakonodavstva, npr. Akt o digitalnim uslugama, Akt o digitalnim tržištima; rješavanje problema s platformama za e-trgovinu (jamčenje jednakih uvjeta za potrošače i poduzeća);
- povećanje ulaganja u sljedeći val najnovijih tehnologija (npr. superračunalstvo, poluvodiči, internet stvari, genomika, kvantno računalstvo, svemirska tehnologija);
- osiguravanje globalnog vodstva Europe u inovacijama u području umjetne inteligencije (u prvih 100 dana mandata inicijativa za tvornice umjetne inteligencije; razvoj strategije za primjenu umjetne inteligencije; osnivanje Europskog istraživačkog vijeća za umjetnu inteligenciju);
- donošenje strategije za europsku podatkovnu uniju;

- stavljanje istraživanja i inovacija, znanosti i tehnologija u središte europskog gospodarstva:

- povećanje sredstava za istraživanja (fokus na strateške prioritete, revolucionarna temeljna istraživanja, disruptivne inovacije i znanstvenu izvrsnost)
- novi europski Akt o biotehnologiji kao dio šire strategije za europsku biološku znanost;
- nova javno-privatna partnerstva (infrastruktura i inovativni laboratoriji);
- jačanje europskih sveučilišnih saveza (suradnja istraživačkih odjela, visokog obrazovanja i poduzeća) s ciljem privlačenje talenata;

- intenziviranje poticaja ulaganjima u održivu konkurentnost:

- maksimalno povećanje javnih ulaganja u suradnji s Europskom investicijskom bankom (EIB); dovršetak tržišta unije kapitala;
- mjere za apsorpciju rizika (olakšavanje financiranja brzorastućih poduzeća);
- europska unija za štednju i ulaganja, s ciljem korištenja privatne štednje u Europi za ulaganje u inovacije i čistu i digitalnu tranziciju;
- povećavanje učinkovitosti javne nabave – revizija Direktive o javnoj nabavi (davanje prednosti u određenim strateškim sektorima europskim proizvodima);
- novi Europski fond za konkurentnost u okviru prijedloga ojačanog proračuna u sljedećem Višegodišnjem financijskom okviru (VFO) za financiranje projekata od zajedničkog interesa (prvi skup projekata bit će predložen početkom 2025.);

- rješavanje problema nedostatka vještina i radne snage:

- uspostava Unije vještina; uključivanje cjeloživotnog učenja u obrazovanje i razvoj karijere, poticanje osposobljavanja i karijernog napretka nastavnika;
- strateški plan za obrazovanje u području STEM-a (smanjiti nedostatak kvalificiranih nastavnika; uključivanje većeg broja djevojčica i žena);
- europska strategija za strukovno obrazovanje;
- nastavak rada na uvođenju europske diplome; inicijativa za prenosivost vještina.

2. Novo doba za europsku obranu i sigurnost: „Najbolje ulaganje u europsku sigurnost predstavlja ulaganje u sigurnost Ukrajine“. U tom smislu podcrtava se nastavak pružanja sveobuhvatne potpore Ukrajini, uz upotrebu svih instrumenata koje EU ima na raspolaganju, kako za rješavanje neposrednih potreba, tako i za buduću obnovu zemlje. Sve politike EU-a razmotrit će se kroz prizmu sigurnosti.

- stvaranje istinske europske obrambene unije: u prvih 100 dana mandata EK će u suradnji s visokim predstavnikom predstaviti Bijelu knjigu o budućnosti europske obrane (u središtu će biti jačanje partnerstva EU-a i NATO-a);

- hitna obnova, popunjavanje i preobrazba nacionalnih oružanih snaga (povećanje sredstava Europskog fonda za obnovu), veća ulaganja u europsku obrambenu industriju (jačanje Programa za europsku obrambenu industriju; stvaranje istinskog jedinstvenog tržišta za

obrambene proizvode i usluge) te udruživanje resursa i suzbijanje zajedničkih prijetnji putem vodećih projekata europske obrambene unije;

- obrambeni projekti od zajedničkog europskog interesa – europski nebeski štit, kibernetička obrana;

- Unija pripravnosti (nove ambicije u pripravnosti na krize i prijetnje sigurnosti):

- izrada Unijine strategija za pripravnost;

- daljnje jačanje europskih kapaciteta za kibernetičku obranu (koordinacija nacionalnih napora i osiguravanje kritične infrastrukture);

- zajednički pristup sprečavanju i pripremi na druge nove prijetnje, posebno one povezane s kemijskom, biološkom, radiološkom i nuklearnom (KBRN) sigurnošću;

- nova strategija za potporu medicinskim mjerama protiv prijetnji javnom zdravlju;

- rad na integriranom odvratanju, uključujući jačanje strateškog pristupa sankcijama;

- sigurnija i zaštićenija Europa (borba protiv organiziranog kriminala):

- nova europska strategija unutarnje sigurnosti;

- revizija postojećih propisa o organiziranom kriminalu;

- jačanje Europolu (pojačani mandat i povećanje kapaciteta za potporu);

- jačanje europskog uhidbenog naloga;

- razmatranje područja u kojima bi Ured europskog javnog tužitelja trebao imati veće ovlasti kako bi mogao istraživati prekogranični kriminal;

- novi europski akcijski plan za suzbijanje trgovine drogom (potpora strategiji EU-a za luke);

- novi program za borbu protiv terorizma;

- novi strateški komunikacijski sustav EU-a za javna tijela nadležna za sigurnost i zaštitu (poboljšanje svakodnevne operativne suradnje);

- jače zajedničke granice (jačanje zaštite vanjskih granica korištenjem digitalnih tehnologija):

- potpuno funkcionalno europsko digitalno upravljanje granicama;

- pristup integriranog upravljanja granicama (ojačani Frontex); utrostručenje broja službenika europske granične i obalne straže na 30 000;

- nulta tolerancija prema hibridnim napadima (instrumentalizacija migranata);

- nova strategija za viznu politiku EU-a;

- potpuno i sasvim funkcionalno schengensko područje slobodnog kretanja (pristupanje Bugarske i Rumunjske);

- pravedan i čvrst stav o migracijama (provedba svih dijelova pakta o migracijama i azilu):

- europska strategija za migracije i azil;

- novi zajednički pristup vraćanju migranata;

- nastavak razvoja strateških odnosa sa zemljama podrijetla i tranzita;
 - novi pakt za Sredozemlje (razvoj postojećih strateških partnerstva i rad na novima);
 - nastavak borbe protiv krijumčara i trgovaca ljudima (suradnja s globalnim partnerima);
- jačanje kapaciteta Europa;
- zakonite migracije (usklađivanje vještina državljana trećih država s potrebama tržišta rada u EU-u);

3. Potpora ljudima, jačanje europskih društava i europskog društvenog modela: nastavak promicanja europskog načina života (zaštita i mogućnosti koje pružaju europski socijalni model i europsko socijalno tržišno gospodarstvo; europska kulturna baština).

- socijalna pravednost u modernom gospodarstvu:

- akcijski plan za provedbu Europskog stupa socijalnih prava (promišljanje načina na koji digitalizacija utječe na svijet rada, od upravljanja umjetnom inteligencijom do rada na daljinu i učinka kulture „stalne dostupnosti” na mentalno zdravlje ljudi);
- plan za kvalitetna radna mjesta (pravedne plaće, dobri radni uvjeti, osposobljavanje);
- povećanje sredstava za pravednu tranziciju u sljedećem VFO-u;
- novi pakt za europski socijalni dijalog (početkom 2025.);
- nova strategija EU-a za borbu protiv siromaštva (Jačanje jamstva za djecu);
- rješavanje stambene krize s kojom se suočavaju milijuni obitelji i mladih; europski plan za cjenovno pristupačno stanovanje; paneuropska platforma za ulaganja u cjenovno pristupačno i održivo poslovanje, u suradnji s EIB-om; potpora za obnovu i pristup cjenovno pristupačnom i energetske učinkovitim stanovanju u okviru Socijalnog fonda za klimatsku politiku;
- razmatranje temeljnih uzroka demografskih promjena (prilagodba novim okolnostima);
- snažnija politika kohezije i rasta u čijem su središtu regije (rješavanje problema povezanih s regionalnim i socijalnim razlikama, uzimanje u obzir specifičnih gospodarskih i socijalnih izazova na otocima, rješavanja pitanja s kojima se suočavaju najudaljenije regije);

- ponovno ujedinjenje europskih društava i potpora europskim mladima:

- međugeneracijska pravednost (solidarnost među ljudima različitih dobnih skupina);
- jačanje programa Erasmus+ u segmentu strukovnog obrazovanja;
- svi povjerenici u prvih sto dana mandata trebat će organizirati prvi krug dijaloga o politikama za mlade, koji će se održavati svake godine;
- osnivanje savjetodavnog odbora za mlade koji će se sastojati od mladih iz svih država članica i koji će EK savjetovati o pitanjima koja su važna za mlade;
- zaštita mentalnog zdravlja djece i mladih, posebno na internetu (istraga na razini EU-a o širim posljedicama društvenih medija na dobrobit); poduzimanje mjera protiv dizajna internetskih usluga koji stvara ovisnost;
- akcijski plan protiv zlostavljanja na internetu;

- Unija ravnopravnosti:

- ažurirana strategija za ravnopravnost pripadnika zajednice LGBTIQ;
- nova strategija za borbu protiv rasizma za razdoblje nakon 2025.;
- nova strategija za radnu ravnopravnost za razdoblje nakon 2025. (plan za jačanje prava žena na svim razinama, od borbe protiv rodno uvjetovanog nasilja do osnaživanja žena u politici i na tržištu rada u cijelom EU-u, kao i u svim institucijama EU-a;

4. Održavanje kvalitete života: sigurnost opskrbe hranom, voda i priroda: osiguravanje cjenovno pristupačne opskrbe kvalitetnom lokalnom hranom, jačanje sigurnosti vodoopskrbe u Europi te zaštita prirode.

- nastavak suradnje s poljoprivrednicima, oblikovateljima politika, civilnim društvom, dionicima i građanima s ciljem izgradnje konkurentnog i otpornog poljoprivredno-prehrambenog sustava;
- u prvih 100 dana mandata EK će predstaviti novu viziju za poljoprivredu i hranu s ciljem osiguravanja dugoročne konkurentnosti i održivosti europskog poljoprivrednog sektora (prehrambena neovisnost), a kako bi se omogućilo da poljoprivrednici mogu ostvarivati pravedne i dostatne prihode;
- usklađenost VFO-a i Zajedničke poljoprivredne politike (ravnoteža između poticaja, ulaganja i propisa);
- smanjenje birokracije i sustav nagrađivanja poljoprivrednika koji upotrebljavaju prirodna rješenja, čuvaju bioraznolikost i prirodne ekosustave te doprinose dekarbonizaciji;
- ulaganja i inovacije s ciljem podupiranja konkurentnosti europskog cjelokupnog vrijednosnog lanca prehrambenih proizvoda;
- osiguravanje održivosti, konkurentnosti i otpornosti sektora ribarstva; Europski pakt o oceanima (poticanje plavnog gospodarstva);

- prilagodba klimatskim promjenama, pripravnost i solidarnost:

- uspostava europskog mehanizma civilne obrane;
- europski plan za prilagodbu klimatskim promjenama (otpornost i pripravnost na klimatske promjene; pripravnost za suočavanje s prirodnim katastrofama);
- europska strategija za otpornost vodoopskrbe (pravilno upravljanje izvorima, ublažavanje nestašica i jačanje konkurentne inovativnosti europske vodne industrije u skladu s pristupom kružnog gospodarstva);

5. Zaštita europske demokracije i očuvanje europskih vrijednosti: zaštita europskih demokratskih sustava i institucija, jačanje vladavine prava te poticanje sudjelovanja građana u cijeloj EU;

- zaštita europske demokracije:

- novi europski štit za zaštitu demokracije, s fokusom na društvenu otpornost i pripravnost jačanjem digitalne i medijske pismenosti i prevencije prepoznavanjem;
- uspostava europske mreže provjeravatelja činjenica;
- suočavanje s pojavom sve realističnijeg krivotvorenog sadržaja;
- očuvanje i promicanje slobode govora;

- jačanje vladavine prava:

- unapređivanje praćenja i izvještavanja (praćenje provedbe preporuka iz izvješća o vladavini prava); dodavanje dimenzije jedinstvenog tržišta u godišnje izvješće o vladavini prava;
- bolje povezivanje preporuka iz izvješća o vladavini prava i financijske potpore (poštivanje vladavine prava i dalje će biti ključno za dodjelu sredstava EU-a);
- sloboda medija; bolja potpora i zaštita neovisnih medija i novinara;

- građani u središtu europske demokracije:

- poticanje participativne demokracije u cijelom EU-u, među ostalim organizacijom godišnjih panela građana;
- jačanje suradnje s organizacijama civilnog društva;

6. Globalna Europa: iskorištavanje europske snage i partnerstva: odlučniji pristup ostvarivanju strateških interesa Europe. Nastavak pružanja potpore Ukrajini; izrada nove vanjske i sigurnosne politike EU-a koja uzima u obzir novi geostrateški kontekst („doba geostrateškog suparništva“); jačanje odnosa s Ujedinjenom Kraljevinom u pitanjima od zajedničkog interesa.

- proširenje kao geopolitički imperativ (pristupanje EU-u jest proces koji se temelji na zaslugama):

- veća potpora za pripremu zemljama kandidatkinja, ponajprije ulaganjima i reformama iz Novog plana za zapadni Balkan i Instrumenta za Ukrajinu;
- u prvih 100 dana mandata EK će predstaviti svoje (najavljene) revizije politike prije proširenja;

- strateški usmjereniji pristup europskom susjedstvu:

- novi pakt za Sredozemlje;
- šira sveobuhvatna strategija EU-a za Bliski istok (aktivnija uloga Europe na Bliskom istoku; pravedno i sveobuhvatno rješavanje aktualnog sukoba u Gazi (dvostržavno rješenje);

- **nova vanjska gospodarska politika** („gospodarska sigurnost i gospodarska diplomacija“ kao prioritet EK) usmjerena na odlučniju zaštitu europskog gospodarstva i trgovinu;

- nova partnerstva za čistu trgovinu i ulaganja (nabava kritičnih minerala i sirovina);
 - reforma i jačanje Svjetske trgovinske organizacije;
 - veća ambicija u provedbi trgovinskih sporazuma i korištenje svih instrumenata za trgovinsku obranu;
 - nastavak strategije Global Gateway (sklapanje dugoročnih, uzajamno korisnih partnerstva);
 - novi strateški program EU-Indija; produbljivanje suradnje s državama ASEAN-a;
 - novi zamah u partnerstvu EU-a s Afrikom;
 - produbljivanje suradnje EU-a i Latinske Amerike i Kariba;
- **novi oblik multilateralizma za novi svijet:** promicanje vodeće uloge Europe u reformi međunarodnog sustava;

8. Zajedništvo i priprema Unije za budućnost:

- modernizacija i osnaživanje višegodišnjeg proračuna EU-a (usmjerenost na usklađivanje prioriteta i ciljeva, pojednostavljenje u pogledu funkcioniranja, veća učinkovitost); promjena načina financiranja vanjske politike (učinkovitija, usmjerenija na partnere, usklađena sa strateškim ciljevima EU-a); nova vlastita sredstva;
- ambiciozan program reformi EU-a, uključujući izmjenu Ugovora, u cilju povećanja kapaciteta Europe za djelovanje (novi formati i procesi odlučivanja);
- jačanje suradnje EK i EP-a, uključujući reviziju Okvirnog sporazuma o odnosima između EP-a i EK.

Novi portfelji povjerenika (2024.-2029.)

U svojim Političkim smjernicama von der Leyen je, kao novitet u budućoj Komisiji, najavila imenovanja povjerenika za obranu, povjerenika u čijoj će nadležnosti biti stambeno zbrinjavanje, povjerenika čije će nadležnosti uključivati osiguravanje međugeneracijske pravednosti, povjerenika za jednakost, povjerenika za ribarstvo i oceane te povjerenika za Mediteran kao i ponovno imenovanje zasebnog povjerenika za proširenje. Također, predviđeno je da će jedan potpredsjednik EK biti nadležan za provedbu, pojednostavljenje i međuinstitucijske odnose.

Uredništvo: Tanja Babić, Tatjana Briški, Mirna Matković, Snježana Ramljak, Mario Straka, Jelena Špiljak ©Hrvatski sabor / Kontakt: ured-mep@sabor.hr